

“PAARDEBLOEMEN” Taxandriamuseum

Natuurlijkebbers vereeuwigd op doek

Het vennengebied is bij een wedstrijd “Kies je erfgoed” in 2018 door het publiek uitgekozen tot de meest favoriete plek van Turnhout. Dat is niet geheel onverwacht: het landschap is al eeuwenlang een breed gewaardeerd onderdeel van de Kempen. Het vennengebied in het noorden (tussen Turnhout, Merksplas, Ravels en Baarle-Hertog) en de Liereman in het zuiden (tussen Oud-Turnhout en Arendonk) vormen twee bijzondere natuurgebieden.

Deze best wel unieke omgeving van Turnhout is ook een bron van inspiratie voor kunstenaars, nu en voorheen. Het verheerlijken van de natuur en een hunkering naar het verleden inspireerden in de 19de eeuw schilders als Frans Loyens, Eugeen Surinx en Albert Sohie en andere geestverwanten. Een deel van hun nalatenschap en doeken maakt vandaag de dag deel uit van de collectie van het Taxandriamuseum. De kamer “Land aan de grens” in het museum toont een fraaie selectie van de werken. De nadruk ligt op de periode tussen ca. 1850 en 1950. Deze representatieve verzameling van de Lieremanschilders behoort tot de topstukken van Musea Turnhout.

Hedendaagse schilderijen van het Kempense landschap kunnen een uitstekende aanvulling vormen op de historisch getinte collectie. De kunstenares Brénine, geboren in Herentals en woonachtig in Oud-Turnhout, heeft in haar werk veel aandacht voor het natuurgebied de Liereman. Ze vereeuwigde ondermeer het vogelweidegebied De Brakeleer.

De kunstenares werkt op een speciale manier, toegankelijk voor een breder publiek. Haar beelden en werken in gemengde techniek (bijv. schilderen, fotografie en klei) trekken direct de aandacht. Brénine heeft de nodige tentoonstellingen op haar naam, onder meer in de Warande en in het Taxandriamuseum (2008).

Voor deze laatste tentoonstelling werkte de kunstenares met twaalf natuurliefhebbers aan “De natuurwaarnemer”, een kunstproject over het landschap de Liereman in Oud-Turnhout. “Paardebloemen” is een hoogtepunt uit die serie en een imposant werk van twee bij één meter. Het gaat om een opvallende collage van een beschilderde foto. Het weidegebied van de Brakeleer wordt op een boeiende manier in beeld gevangen, met op de voorgrond de natuurwaarnemers uitgebeeld. Brénine zegt hierover: “Ik vroeg hen of ze bereid waren mee te werken. Twaalf reservaatbezoekers stemden toe. Ze hebben een jaar lang maandelijks de observaties en impressies in een boek beschreven en getekend, beplakt met afbeeldingen van fauna en flora. De houten omslag van ieder boek is door mij beschilderd”. Naast deze “kunstboeken” heeft de kunstenares ook de medewerkers levensgroot geschilderd op doek, gecombineerd met hun favoriete fauna en flora. Een bijzondere combinatie van natuur en cultuur.

Jaren na de voltooiing van dit schilderij heeft Brénine met het werk “Vallende bladeren II” een variant aan het thema toegevoegd. Dit kunstwerk hangt momenteel naast het doek “Paardebloemen”. In een mooie, landschappelijke omgeving wordt een weide met bloemen getoond, maar ook een kleine meeuw op de voorgrond. De vogel valt als het ware uit de lucht, een gevolg van het gebruik van pesticiden. Natuur en actualiteit, de hedendaagse, natuurlijke realiteit met de inwerking van de mens, komen samen in dit werk.

De twee kunstwerken verschillen sterk in aanpak en uitwerking, maar liggen wel in elkaars verlengde en vullen elkaar goed aan. Samen geven ze een representatief beeld van het actuele thema natuur (en duurzaamheid) en van de aanpak van Brénine. De schilderijen zijn ook vanuit educatief oogpunt relevant: de gemengde techniek van de kunstenares (3D-opzet) is voor kinderen en jongeren aansprekend.

De wand met landschapsschilderijen in het Taxandriamuseum krijgt met deze hedendaagse toevoeging een extra impuls.

Tekst: Peter Hofland

Foto: Rob Koop

Archief & Musea Turnhout

Gegevens:

Schilderij “Paardebloemen”, Brénine (2008). Gemengde techniek (fotografie, H 100 B 200 cm)
In 2008 organiseerde Natuurpunt Educatie samen met Musea Turnhout in het Taxandriamuseum een tentoonstelling van schilderijen en kunstboeken van kunstenares Brénine.

Inventaris:

Taxandriamuseum
Begijnenstraat 28, B-2300 Turnhout

Literatuur:

F. Tubex en G. Van Istendael, *De natuurwaarnemer*. Turnhout 2008..

Het object van de maand is een initiatief van Archief & Musea Turnhout. De objectfiche van dit of van een ander object kan steeds geraadpleegd worden op onze websites (doorklikken naar Object in de kijker).

Archief & Musea Turnhout • Druivenstraat 18 • B-2300 Turnhout

Tel: +32 14 44 33 98 • www.archiefenmuseaturnhout.be

v.u.: Paul Van Miert, Campus Blairon 200, B-2300 Turnhout